

A L'ESCOLA A PEU

Camí escolar de Son Gotleu

A principis del curs 2014/2015 entrà en funcionament com a pla pilot el que ha estat el primer camí escolar de Palma i que encercla tots els centres educatius de Son Gotleu: el CEIP Gabriel Valseca, Corpus Christi, el CEIP Joan Capó, l'escoleta Sant Josep Obrer i el CEIP Es Pont.

El camí escolar a Son Gotleu ve motivat per:

- L'alt percentatge de població infantil resident a Son Gotleu
- La coincidència en el territori de diferents dels centres educatius d'educació infantil, primària i secundària, públics i concertats
- La constatació que la majoria dels alumnes viuen en el barri (o barris veïnats) i, per tant, els desplaçaments d'anada i tornada es fan a peu
- El projecte "Barri Educa" que fa del barri un lloc educador per tots els infants i joves. Aquest és un projecte global que implica tots els agents socials: escoles i institut, veïnats i les seves associacions, comerciants, gent gran, joves i casals de joves, policia, centre de salut, institucions...
- La comissió educativa de Son Gotleu, estructura de coordinació estable amb els centres educatius en què també hi participen àrees municipals.
- La posada en marxa de diferents iniciatives al barri amb punts de confluència amb el Camí escolar, sigui el projecte *Voluntaris de Seguretat Vial* al CEIP Gabriel Valseca i al CEIP Joan, sigui la *Ruta saludable* del CSalut de Son Gotleu.

L'anàlisi de la mobilitat

Amb les enquestes als alumnes i famílies es tracta de conèixer bàsicament els hàbits en els desplaçaments escolars dels nins i nines, el grau d'autonomia amb què es desplacen, els sistemes de transport que fan servir (vehicle privat, transport col·lectiu, bicicleta, a peu...), la distància que hi ha entre el seu domicili i el centre escolar, la percepció sobre l'itinerari que es segueix ...

En total s'han recollit **466** enquestes distribuïdes de la següent forma:

Centre educatiu	Cursos	Núm.	%
CEIP Gabriel Vallseca	4art, 5è i 6è EP	82	17,60
CEIP Joan Capó	5è i 6è EP	29	6,22
CC Corpus Christi	Tots els cursos EI i EP	178	38,20
Escoleta Sant Josep	Tots el cursos EI	177	37,98
TOTAL		466	100

La major part de les enquestes s'han respost en el domicili familiar. Una part de les enquestes les han respost els alumnes (23,82%) i una altra les famílies (76,18%).

Principals resultats per centres

CEIP JOAN CAPÓ

Nivells educatius: 5è i 6è d'Educació Primària

Núm. d'enquestes: 29

Destaca per l'alta concentració de residents en el barri i per l'alt grau d'autonomia dels infants: un 83% es desplacen sols. Són també els que més van a peu (96,55%) i els que més desitjarien poder emprar la bicicleta.

El 86% dels alumnes tarda menys de 10 minuts per arribar a escola, un altre indicador de la proximitat del lloc de residència.

CEIP GABRIEL VALLSECA

Nivells educatius: 4art, 5è i 6è d'Educació Primària Núm. d'enquestes: 82

La majoria dels infants té el domicili a Son Gotleu, seguit de barris limítrofs, com Pere Garau, si bé s'observa una certa dispersió.

El 56% dels alumnes es desplacen acompanyats d'una persona adulta i només el 43,90% hi van tots sols. La responsabilitat dels acompanyaments recau, sobretot, en els pares i mares i, en segon lloc, en "altres persones", amb escàs suport de familiars.

La presència de germans petits (30,91%) i la perillositat a causa del trànsit (29'09%) són, segons els infants, el motiu pels quals no van sols.

Majoritàriament els desplaçaments es realitzen a peu (80 %) i el temps invertit en el desplaçament és breu: un 53,66% menys de 10 minuts i un 26,83% menys de 15 minuts.

CC CORPUS CHRISTI

Nivells educatius: educació infantil i educació primària Núm. total d'enquestes:178

Les enquestes s'han passat a les famílies

L'informe s'ha desglossat per cicles educatius però aquí només es comenten els resultats referits a educació primària.

La mobilitat autònoma és molt baixa: només un 2,86% d'alumnes de cicle mitjà i un 9,76% de cicle superior fan els trajectes sols. La dependència parental és alta a tots els nivells i el suport de padrins/es és significatiu a edats primerenques (24,19%), minva a edats superiors (14'58%), però és el centre que més destaca pel suport familiar.

Les famílies justifiquen els acompanyaments per motius de seguretat de l'entorn i, després, per la distància respecte al domicili.

Es el centre escolar que més ús fa del cotxe (44%,51 i 47%) S'observa una distribució gairebé equitativa entre l'ús del cotxe i els desplaçaments a peu..

A tots els cicles es manté estable la proporció de famílies que han d'invertir com a molt uns 15 minuts (64,44%, 62,85% i 62,50%).

En termes de seguretat, les famílies tenen una percepció favorable de l'entorn, encara que no es tradueixi en una major independència dels infants en la mobilitat escolar.

ESCOLETA SANT JOSEP OBRER

Nivell educatiu: educació infantil

Núm. d'enquestes: 177

Per les seves peculiaritats i cycle educatiu presenta uns resultats diferenciats del conjunt. L'enquesta no s'ajusta a les característiques del centre ni a les famílies però, ben igual, s'ha valorat l'explotació de les dades atès que s'havia distribuït entre les famílies.

L'aspecte més rellevant és la dispersió territorial. Es detecten famílies provinents de fins a 33 barriades i municipis diferents. Els barris de proximitat només representen el 33,20 % del total de la mostra.

La dependència parental en els acompanyaments és alta (72%) i significativa la col·laboració familiar (23,38% acompanyen padrins/es) .

La dispersió en el territori, l'edat dels infants (3,4 i 5 anys) i la mobilitat laboral dels pares i mares, que compaginen amb els acompanyaments escolars, *determina l'alta mobilitat en cotxe: un 60%*. Es destacable la proporció de famílies que fan els trajectes a peu, entorn el 30%, més si es té en compte que la proporció de famílies residents a Son Gotleu només representa un 11,30%.

En relació al sistema de desplaçament desitjat respecte als desplaçaments reals les tendències apunten a una mobilitat sostenible: creix quasi 20 punts el percentatge de famílies que optarien per anar a peu i un 12% els agradaria poder utilitzar la bicicleta.

El 37% de les famílies necessiten més de 30 minuts per realitzar el desplaçament del domicili al centre escolar i les que han de menester menys de 10 minuts només representen el 16%.

Una ruta de 1275 metres segurs

A Son Gotleu, la ruta s'estructura entorn el carrer d'Indalecio Prieto, que esdevé la via principal i més llarga, a partir de la qual sorgeixen ramals secundaris que condueixen als diferents centres educatius del barri.

La llargària total del camí escolar de Son Gotleu són **1275 metres**, que s'han revisat des de la perspectiva de la seguretat, reduint els riscos en els desplaçaments a peu i incrementant l'accessibilitat en el sentit que tothom pugui desplaçar-se sense obstacles.

En el cas de Son Gotleu s'han rebaixat les voravies, s'han ampliat les entrades a alguns recintes escolars (CEIP Joan Capó i escoles de Sant Josep Obrer), s'han revisat totes els passos de vianants... . En definitiva s'ha reorientant el pas cap aquells carrers i voravies que reunien majors condicions de seguretat per als vianants.

Els infants també han fet sortides de valoració de l'entorn de la seva escola i han fet propostes de millora. Tots les valoracions coincideixen en dos punts crítics: la neteja i la manca d'aparcaments per a bicicletes.